

Kirkeraad Sted i Midten af det 16de Aarhundrede, det saakaldte Tridentinerconcilium, og ved dette blev det besluttet, at Ægteskabets Gyldighed skulde være afhængig af kirkelig Vielse. Paa dette Møde vandt Katholikerne i flere Henseender en Seir over dem, som havde gennemført Reformationen. Ved nu altsaa at gaa tilbage til det Oprindelige gjøre vi kun godt, hvad der dengang blev gjort galt. Jeg forstaaer derfor ikke de Medlemmer, som ere Katholiker i, at de modarbejde os, men vi Andre, som ikke ere det, tror jeg bør staa paa et Standpunkt, der ere mere overensstemmende ikke alene med Folkekirken, men med den europæiske Rettsudvikling. Naar jeg siger de, der ere Katholiker, saa veed jeg ikke, om det gjælder om flere Medlemmer, men der er i det Hele taget en Katholiserende Retning, som søger at brede sig mere og mere i Danmark, og det turde være, at det ikke alene er bevidst, men ogsaa ubevidst, at det sker. Den Beslutning af Tridentinerconciliet, som jeg omtalte, blev egentlig først gennemført i Danmark 1685. Da først blev det fastslaaet, at uden kirkelig Vielse stiftes intet Ægteskab.

Jeg ønsker nu nærmere at begrunde den Aarsag, jeg før fremsatte, at vi herhjemme ere langt tilbage, at den øvrige civiliserede Verden er i høi Grad gaaet frem forud for os. Jeg skal holde mig til de europæiske Stater, og forsaavidt man har talt om det europæiske Vestre og brugt dette Navn som et nedsettende Udtryk, skal jeg forsvare dette Udtryk, som jeg tror rigtig forstaaet bør behandles paa en anden Maade og ses paa med andre Øine, end man hidtil har gjort. Vi maa ikke have et saadant nationalt Svømmod, at vi bilde os ind, at vi intet kunne lære af det øvrige Europa. Lad os dog se hen til, hvad der foregaar i andre Lande, lad os tage deraf, hvad vi finde godt, og hvad vi ikke finde godt, skulle vi lade ligge. Men det kan gjennemgaaende siges om Rigsdagen, at vi ere altfor tilbøjelige til at se paa vort Eget. Vore egne Forhandlinger fra den korte Tid, vi have haft en konstitutionel Forsfatning, kan man næsten udenad, og de komme stadig igjen; men hvad der foregaar i andre Lande, er man næsten blind for. Det glæder mig nu, at der i dette Lovforslag er optaget, hvad man kunde kalde det franske System, det, som først findes neblagt i den franske Lovbog af 1804 og senere er gaaet igjennem forskellige andre Lovbøger. Jeg skal saaledes nævne Belgien. Det er ubehøvet, at vi, som have hentet vort Forbillede fra Belgien, da vi indførte den frie Forsatning, ikke sit det Punkt med. Det findes i den belgiske Lov af 7de Februar 1831, Artikel 16, som siger, at det borgerlige Ægteskab skal altid gaa forud for den kirkelige Vielse. Holland, som da var blevet skilt fra Belgien, sit ogsaa borgerlig Vielse i 1837.

I England har man ogsaa gjort Ændringer paa dette Omraade af Lovgivning, især i 1836 og 1856. Der har Enhver sin Frihed, og hvo som foretrækker kirkelig Vielse for borgerlig, kan faae den, men isørigt er det bekjendt, at England er meget langsomt. Her i de nordiske Lande ere vi først komne noget senere med. Norge er dog meget forud for os, idet det allerede 1845 fik en Lov om borgerligt Ægteskab for afvigende Erossamfund. Jeg skal nu fremkomme med nogle spredte Bemærkninger, hvoraf det formentlig vil frengaa, hvad jeg leilighedsvis har udtalt, at man i Europa mere og mere kommer til det franske System. Rumænien har en mærkværdig Bestemmelse i en Lov af 1864 om borgerligt Ægteskab. Dette kan finde Sted, men der skal tillige være kirkelig Vielse som Betingelse for Ægteskabets Gyldighed. I Italien har man en ny Lov af 1866, hvorefter begge Former ere obligatoriske, men kun det borgerlige Ægteskab er retsstiftende, medens Ordenen for deres Indgaaelse er ligegyldig. Det er en Ordning, som har vist sig i høi Grad mislig, idet ikke saa have begyndt med først at lade sig kirkelig vie og saa ment at kunne lade sig nøie dermed. Da Staten fordrer borgerlig Vielse, som alene er egentlig retsstiftende, har den derfor maattet erklære en hel Del Ægteskaber for ugyldige, hvilket jo navnlig faar stor Betydning med Hensyn til, om Børnene kunne kaldes ægte. Italien har ogsaa sølt Altempen herved i saa høi Grad, at der senere atter og atter er blevet forhandlet derom i det italienske Parlament. Det er mig i Dieblisset ikke bekjendt, om man er kommen til et Resultat, men jeg veed, at man i 1879 ialtsald har været meget nær ved at faae gennemført en Lov, hvorved det franske System ogsaa vilde blive indført i Italien. I Portugal er man ikke kommen stort videre end hos os. Der finder kirkelig Vielse Sted for Katholiker, men borgerlig for Andre. I Østerrig er Forholdet blandet; der kaldes det borgerlige Ægteskab et Nædcivilægteskab, de, som Præsterne ikke ville vie, vies borgerligt. I Ungarn synes man at nærme sig til det franske System. Tidligere har der været en kaotisk Forvirring; men i de senere Aar har Deputeretkammeret — og alle Partier have i saa Henseende været enige — gjentagne Gange udtalt sig for det franske System. I Spanien, dette meget katholske Land, har man ogsaa ved en Lov af 18de Juni 1870 faaet borgerligt Ægteskab indført, dog saaledes, at man kan vælge mellem kirkelig og borgerlig Vielse, og at begge Dele skulle være retsstiftende. Jeg maa dog tilføie, at det er ændret noget. Den nugældende Lov er af 9de Februar 1875. Jeg nævnte før Norge og skal nu nævne, at Sverig kom i 1873 saa vidt, som Norge kom i 1845, og som vi ere komne i Mellemtiden. I Rusland er man ikke stort videre end her. Derimod have, som bekjendt,